

Popularizace astronomie

astronomická přednáška
demonstrování u dalekohledu

astronomická přednáška

- ◆ obecná pravidla
- ◆ volba tématu
 - „nosná konstrukce“
 - ◆ astronomický hit
 - ◆ v(d)ěčná otázka
 - ◆ významná osobnost
 - ◆ novinky
 - ◆ koktejl
- ◆ úroveň výkladu
- ◆ použité technické prostředky
- ◆ osobnost přednášejícího
- ◆ existují „styly“ přednášek? (a „druhy“ přednášejících?)

obecná pravidla

- ◆ zvědavost posluchače
 - 75 % zrak
 - 15 % sluch
 - 10 % hmat, chuť, čich dohromady
- ◆ celkový dojem z přednášejícího
 - 7 % slova
 - 38 % hlas
 - 55 % neverbální signály!!
- ◆ kritické okamžiky?
 - nekomentovat
 - nevracet se k nim
 - „Zatloukat, zatloukat, zatloukat!“ dr. Plzák

volba tématu

- ◆ lákavý název, srozumitelný, ale nevšední ☺
- ◆ nosná konstrukce
 - **astronomický hit**
 - ◆ aktuální téma (kometa, výzkum Marsu, srážka komety s Jupiterem, meteorit Morávka)
 - ◆ medializované téma (i periodicky)
 - **v(d)ěčná otázka**
 - ◆ vznik vesmíru, život ve vesmíru, kontakt s mimozemskými civilizacemi, vznik sluneční soustavy,

volba tématu

- **významná osobnost**
 - ◆ osobní přítomnost, jubilea, významné ceny
- **novinky**
 - ◆ při přehledovém pojetí mixovat vždy 2/3 stařinek + 1/3 novinek
- **koktejl**
 - ◆ všelijaké kombinace výše uvedeného (dbát na vyváženost, proto koktejl a ne dort pejska a kočičky ☺)

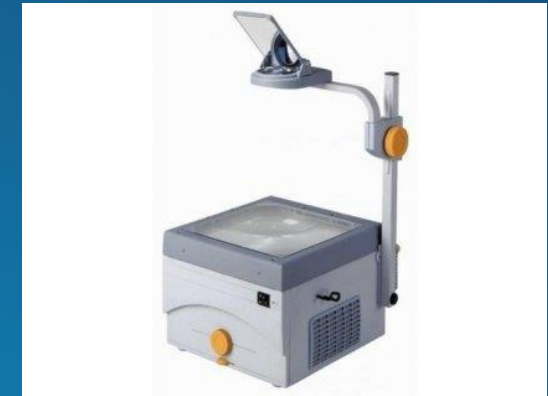

úroveň výkladu

- ◆ posluchače ani nepřeceňovat ani nepodceňovat
- ◆ je-li možnost, pak kontaktovat někoho, kdo pro daný typ publika již přednášel
- ◆ nepoužívat složité matematické výrazy a omezit počet cizích slov
- ◆ nepodbízet se, „nežvatlat“

použité technické prostředky

1. č. tabule + křída, bílá tabule + fixy, papírové bloky + fixy
2. klasické diapozitivy
3. ZP, fólie
4. datový projektor, Power Point
5. pokusy, ukázky
6. kombinace 1-4
7. multimediální pojetí, multivizuální pojetí
8. imerzivní média

použité technické prostředky

- ◆ není to jen komplikace?
- ◆ nikoliv:
 - ryze verbální prezentace – po 3 hodinách 70 % obsahu, po 3 dnech 10 %
 - vizuální – 75 % + 20 %
 - kombinovaná – 85 % + 66 % !!
- ◆ používat TP tak, aby byly využity jejich přednosti

osobnost přednášejícího

- ◆ ihned v úvodu získat sympatie publika
- ◆ analyzovat své zlozvyky a vyvarovat se jich
- ◆ oční kontakt s publikem
- ◆ ovládat dokonale používanou techniku

osobnost přednášejícího

- ◆ snažit se do výkladu vhodným způsobem vložit i humor
- ◆ nenásilně usměrnit diskuzi a odpovědi na dotazy
- ◆ obecný recept na „ideální osobnost“ neexistuje 😊

existují „styly“ přednášek?

a „druhy“ přednášejících?

◆ popularizující vědci

- Grygar, Kleczek (†), Plavec (†), Kopal (†), Z. Horský (†), Mikulášek, Harmanec, Jakeš (†), Cílek, Kulhánek, Wagner, Prouza, Švanda, atd.

◆ popularizátoři astronomie

- Pokorný (†), Grün (†), Příhoda, Dušek, Gabzdyl, Rozehnal, Lenža, Příbyl atd.

moderní formáty

- ◆ Pecha Kucha https://cs.wikipedia.org/wiki/Pecha_Kucha
- ◆ <https://www.youtube.com/watch?v=ow-9kSezrfM>

- ◆ TED nebo TEDx
- ◆ <https://cs.wikipedia.org/wiki/TED>
- ◆ <https://www.youtube.com/watch?v=jdVXc5E9stE>
- ◆ <https://www.youtube.com/watch?v=LfYloEifk2o>

demonstrování u dalekohledu

♦ v kopuli

- „chaotický styl“
bez začátku a konce
- „tematické večery“

♦ tma, průzor štěrbin, manipulace s dalekohledem

♦ podpora PC a internetu

♦ vyšlo „Vademecum demonstrátora“

♦ v terénu

- většinou pro stabilní skupinu posluchačů

♦ tma, terén stanoviště, volný výhled, manipulace s dalekohledem (většinou bez hodinového stroje)

♦ podpora jen tištěná, práce s pomůckami a baterkou

domácí úkoly z pilnosti

- ◆ **podívejte se** na fragmenty popularizačních přednášek **Grygara a Kulhánka, Gabzdyla a Přibyla**, porovnejte jejich hlavní rysy/rozdíly formou psané „recenze“
- ◆ **připravte si** Pecha Kucha vystoupení na téma **Satelitní internet X astronomie** (5 minut, 15 obrázků)
- ◆ **připravte si** osnovu přednášky (45 minut) na dohodnuté téma (např. exoplanety, komety atp.)
- ◆ **předvedte** fragment přednášky (cca 15 minut)

A blue wireframe globe is centered on the left side of the image. A blue cursor, resembling a mouse pointer, is positioned over the globe, pointing towards the upper right quadrant. The globe's lines are thin and light blue, creating a grid-like pattern over the spherical shape.

... finis corona opus ...

... ale nejvíce záleží na prvním dojmu